

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

89.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 15-го Ноября. — 1846 — Wilno. PIĄTEK, 15-go Listopada.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 9-го Ноября.

Высочайшимъ Приказомъ, 26 Октября, Новоархангельскаго Удѣйскаго полка Полковникъ *Кузминскій*, назначенъ Командиромъ 5-й бригады Сибирскихъ Лѣвѣйшихъ Козаковъ.

— Высочайшими Именными Указами, 18 Октября, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена Св. Анны 3-й степени, Коллежскіе Ассессоры: Непремѣнный Членъ Ковенскаго Приказа Общественнаго Призрѣнія *Высоцкій*, Секретарь Тельшевской Римско-Католической Духовной Консисторіи *Войновичъ* и б. Виленскій Старшій Палатмейстеръ, Маіоръ *Юкавскій*.

— По представленію Начальства и удостоенію Комитета Гг. Министровъ, Всемилостивѣйше произведенъ въ Титулярныя Совѣтники, Правитель Канцеляріи Виленскаго Гражданскаго Губернатора, Коллежскій Секретарь *де Роберти*, за особенное отличіе, по выслугѣ слишкомъ двухъ лѣтъ въ семь послѣднихъ чинѣ.

С М Ъ С Ъ.

КРАСНАЯ ВОДА ВЪ ТРОКСКОМЪ ОЗЕРѢ.

Въ заливѣ Трокскаго озера, лежащемъ между городомъ и мызою Лорансовомъ, и имеющемъ вообще песчаное и неглубокое дно, находится на самой серединѣ ключъ, бьющій изъ—подъ воды съ такою силою, что, при совершенной тишинѣ, вода заливаетъ въ значительномъ околомъ него разстояніи, находится въ безпрерывномъ движеніи. Въ послѣднихъ числахъ мѣсяца Октября, поверхность воды на этомъ же заливѣ явилась поутру красною, то есть, подернутою какъ бы красно ржавчатымъ покровомъ, плавающимъ на поверхности. Эта краснота со стороны города достигала берега залива, а со стороны самаго озера доходила почти до моста; вообще она занимала собою нѣсколько десятковъ десятиновъ поверхности залива. Это явленіе продолжалось нѣсколько часовъ, и исчезло только тогда, когда вѣтеръ подулъ съ берега. Бутылка этой красной воды прислана была, для изслѣдованія, въ г. Вильно. Одинъ изъ естественныхъ испытателей сообщаетъ намъ по сему предмету слѣдующую статью:

„Явленіе окрашенія воды въ Трокскомъ озерѣ, не имѣетъ ничего общаго ни съ краснымъ дож-

WІADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 9 go Listopada.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 26-go Października, Półkownik Półku Nowoarchangelskiego Ulanów, *Kuzminski*, mianowany Dowódcą 5-jej Brygady Syberyjskich Linijowych Kozaków.

— Przez Najwyższe Imienne Ukazy, 18-go Października, Najtąskawiej mianowani Kawalerami Orderu Św. Anny 3-jej klasy, Kollegialni Assessorowie: Ciągły Członek Kowieńskiego Urzędu Powszechnego Opatrzania *Wysocki*, Sekretarz Telszewskiego Rzymsko-Katolickiego Duchownego Konsystorza *Wojnowicz*, i były Wileński Starszy Poliemejster *Jukawski*.

— Na poświęcenie Zwierzchności i na Zdanie Komitetu PP. Ministrów, Jego Cesarska Mość raczył podnieść do rangi Radzcy Honorowego, Rządzcę Kancellaryi Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, Kollegialnego Sekretarza *de Roberti*, za szczególne odznaczenie się, po wystąpieniu przeszło dwóch lat w tej ostatniej randze.

ROZMAITOŚCI.

CZERWONA WODA W JEZIORZE TROCKIEM.

Na odnodze jeziora Trockiego, między miastem a folwarkiem *Loransowem* leżącej, i mającej w ogólności dno piaszczyste i płytkie, znajduje się w samym środku krynica, wybijająca z taką siłą z pod ziemi, iż podczas największej ciszy, wody odnogi, w znacznym okolicy tego źródła okręgu, w nieustannym zostają ruchu. Dnia jednego, przy końcu upłynionego miesiąca, powierzchnia wody na tejże odnodze, okazała się po noccy czerwona, to jest, pokryta czerwoniawo-rdzawą powłoką, pływającą po wierzchu. Czerwoność ta, z jednej strony ku miastu dosięgała aż do brzegów odnogi, z drugiej zaś, ku wielkiemu jezioru, rozciągała się w kierunku do mostu, ale nie dochodziła do niego: w ogóle mogła zajmować kilkadziesiąt morgów powierzchni. Zjawisko to trwało godzin kilka, i dopiero za powstaniem wiatru od brzegu na głąb jeziora, znikło. Naczerpaną w butelki takową wodę, przysłano do rozbioru do Wilna. Jeden z uczonych naturalistów, udziela nam w tym przedmiocie następujący artykuł.

„Zjawisko poczerwienienia wody w części Trockiego jeziora, nie ma nic wspólnego ani z czerwonym

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.
Вѣна, 6 Ноября.

Императоръ принималъ вчера, въ торжественной аудиенціи, маркиза Пенсонби, вновь назначеннаго англійскимъ посланникомъ при здѣшнемъ дворѣ, который поднесъ Его Величеству вѣрительныя свои грамоты.

— Въ Триестскомъ Наблюдатель сообщаютъ о бывшемъ 18 Октября несчастномъ случаѣ близъ Гориции. 8 батальоновъ, сосредоточенные для осеннихъ маневровъ, прибыли въ Кампаньяцу на церковный парадъ. Когда батальоны егерей, бывший въ авангардъ этого отряда, проходилъ чрезъ пловучій мостъ на р. Изонцо, мостъ этотъ началъ погружаться въ воду. Въ страхъ и смятеніи, нѣкоторые солдаты бросились въ рѣку, стараясь вплавь достигнуть берега, другіе искали спасенія въ лодкахъ разорвавшагося моста, однако многіе изъ солдатъ и прибывшихъ поселенъ утонули. Число погибшихъ съ точностію неизвѣстно. Изъ воды достали уже 26 труповъ солдатъ и 17 поселенъ.

— Такъ какъ порохъ изъ хлопчатой бумаги, показался слишкомъ дорогимъ для того, чтобы возможно было замѣнять имъ во всѣхъ случаяхъ обыкновенный порохъ; то докторъ Геллеръ, послѣ многихъ опытовъ, успѣлъ составить порохъ изъ пакли, и составъ этотъ оказался еще, сверхъ дешивизны, сильнѣе хлопчатобумажнаго.

Ф Р А Н Ц І Я

Парижъ, 7 Ноября.

Вчера, въ Сенъ-Клу, представлялись принцу Монпансье и его супругѣ, всѣ министры. Вчера актъ бракосочетанія Ихъ Высочества внесенъ въ книгу гражданскаго состоянія Королевской Фамиліи. Сегодня будутъ представляться новобранной четвѣ члены дипломатическаго корпуса; послѣ сего, дворъ отправится въ Компьенъ, гдѣ будетъ имѣть пребываніе до половины текущаго мѣсяца.

— Лордъ Брумъ, немедленно по прибытіи въ Парижъ, посѣтилъ Г. Гизо, какъ полагаютъ, съ тою цѣлю, чтобы поддержать у министра требованія владѣльцевъ испанскихъ фондовъ. Многіе относятъ посѣщеніе лордомъ графа Моле и приглашеніе его ко двору къ политическимъ цѣлямъ.

— Г. Гизо получилъ третьяго дѣла, на поту французскаго правительства, отвѣтъ лорда Палмерстона относительно бракосочетанія принца Монпансье-ерскаго, заключающій 100 страницъ. Но не смотря на его величину, въ немъ нѣтъ ни одного новаго проекта, который бы прежде не былъ соображенъ.

Дель, выпавшимъ недавно во Франціи во время сильной бури, на *сѣ кровавыми пятнами*, показывающимся кое — гдѣ на листьяхъ деревьевъ, во время ясной лѣтней погоды, ниже *с кажущимися превращеніемъ стонтей воды въ кровавую жидкость*, неоднократно случавшимся въ разные времена.

Кровавый дождь во Франціи, о коемъ недавно сообщили газеты, происходитъ отъ окрашенія дождевой воды третьюю окисью желѣза, находящагося въ главѣ, разложившей водою и поглощенной вдругъ смерчемъ, и потомъ выпавшей съ проливнымъ дождемъ. Случающіяся *кровавыя пятна* въ южныхъ краяхъ на листьяхъ деревьевъ происходятъ отъ испаренія только что выходящей изъ куколки дневной бабочки *Parnassius Apollo*, которой гусеницы при послѣдней перемѣнѣ взлзаютъ на деревья. Превращеніе *стонтей воды въ красный цвѣтъ* зависитъ отъ неимовернаго размноженія, въ сухое и жаркое лѣто, мѣлаго скорупокожнаго насѣкомаго изъ рода *Daphnia*, извѣстнаго древнѣйшимъ естествоиспытателямъ подъ именемъ *водной блохи* (*Daphnia Pulex*). Это суставчатое насѣкомое примѣчательно тѣмъ, что однократное оплодотвореніе, на подобіе тли (*Aphis*), дѣлаетъ способною одну пару производить, въ продолженіе лѣта, по крайней мѣрѣ шесть плодовыхъ поколѣній; а такъ какъ въ этихъ породахъ обыкновенно самцы весьма рѣдки, а самки чрезвычайно плодотворны, то неудивительно, что, при благоприятствующихъ обстоятельствахъ, вода напол-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.
Вiedeń, 6 listopada.

J. C. Mośc przyjmował wczoraj na uroczystém posłuchaniu, Wice-Hrabiego Pensonby, nowo-mianowanego Posła angielskiego przy tutejszym dworze, który wręczył zarazem swe pisma wierzytelne.

— Dostrzegacz Tryestyński donosi o smutnym wypadku, który zdarzył się w bliskości Goryeyi 18-go października. Ośm batalionów, zgromadzonych na ćwiczenia je-sienne, przybyło do Campagnazza na paradę kościelną. Za powrotem, batalion strzelców tworzący przednią straż tego oddziału przebywał właśnie most pływający na rzece Isonzo, gdy tenże pod ciężarem nagle zaczął się pograżać w wodzie. Przestraszeni powszechny opanował wszystkich; jedni rzucali się w wodę chcąc ją wpław przebyć, inni szukali ratunku w łodziach rozerwanego mostu; środek ten atoli nie był dostatecznym, i wielu żołnierzy i przybyłych wieśniaków znalazło śmierć w nurtach rzeki. Liczba utonionych nie jest dotychczas dokładnie wiadoma. Wydobyto już z wody 26 trupów żołnierzy i 17 wieśniaków.

— Gdy proch z bawełny okazał się nadto kosztownym dla zastąpienia we wszelkich zdarzeniach zwyczajnego prochu, Doktor Heller, po wielu próbach, zdołał zrobić proch z pakuty luianej i w ostatnich doświadczeniach substancya ta okazała się daleko mocniejszą od prochu z bawełny.

F R A N C Y J A.

Paryż, 7 listopada.

Wczoraj, przedstawiali się w St. Cloud Ministrowie Xięciu Montpensier i jego małżonce. Wczoraj, wpisany został akt subny do ksiąg stanu cywilnego rodziny Królewskiej. Dziś m ją powitać nowożeńców członkowie ciała dyplomatycznego; poczem dwór wyjedzie do Compiègne, gdzie ma pozostać do połowy bieżącego miesiąca.

— Lord Brougham, zaraz po przybyciu do Paryża odwiedził P. Guizot, jak sądzą, dla poparcia u tego Ministra żądań posiadaczy papierów hiszpańskich. Niektóre osoby, w odwiedzeniu przez tegoż Lorda Hrabiego Molé i w zaprosinach go do dworu, chcą upatrywać cele polityczne.

— P. Guizot otrzymał onegdaj odpowiedź od Lorda Palmerstona na notę rządu francuzkiego, w przedmiocie małżeństwa Xięcia Montpensier. Odpowiedź ta obejmuje 100 stronic, ale pomimo swęj długości, nie zawiera żadnego nowego punktu, któryby już poprzednio roztrząsany nie był.

deszczem, który spadł niedawno we Francyi w czasie gwałtownej ulewuy, ani z *plamami krwistemi*, tu i ówdzie na liściach drzew w czasie najpiękniejszej pogody letniej dostreżanemi, ani też z *pozornym przekształcaniem się stojącej wody w płyn krwisty*, nie jednokrotnie w różnych czasach zdarzoném.

Deszcz czerwony we Francyi, o którym niedawno pisały gazety, pochodził od zafarbowania wody deszczowej niedokwasem trzecim żelaza, znajdującym się w glinie, której znaczną część wodą rozplukaną, trąba powietrzna porwała w górę, i później razem z ulewą oddała. *Plamy krwawe* na liściach, w krajach zwłaszcza cieplejszych, są skutkiem wymiotów (*meconium*) świeżo rozwijającego się ze swojej poczwarki dziennego Motyla; *Parnassius Apollo*, którego gąsienice wąż przed zamienieniem się w poczwarki na drzewa. *Pozorna przemiana wody stojącej w płyn krwisty*, zależy od nadzwyczajnego rozmnożenia się w latach suchych i gorących, drobnego owadowatego Skorupiaczka (*Entomostracum*), należącego do rodzaju *Rozwielitki* (*Daphnia*), zwłaszcza gatunku od dawna nazywanego *Pehlą wodną* (*Daphnia Pulex* MÜLLER). Skorupiaczek ten tэм jest szczególny, iż jedno zapłodnienie, podobnie jak u *Mzycy* (*Aphis*), wystarcza jednej parze do wydlania przez lato najmniej sześciu pokoleń płodnych; a że w pokoleniach średnich samce nadzwyczajnie są rzadkie, a samice dosyć mnożne, nie więc dziwnego, że w daném obrębie, i przy sprzyjających rozmożaniu się jego okolicznościach, woda jestestwami tэмi (które zblad inąd są czerwone) przepelniona, kolor krwisty przybrać może.

— Слышно, что кабинет наш объявил свое мнение против вмешательства Испаніи въ португальскія дѣла.

— Министръ земледѣлія и торговли, для раздачи безъ замедленія соразмѣрнаго пособия жителямъ потерпѣвшимъ отъ наводненій, учредилъ главный комитетъ, подъ предѣлительствомъ гр. Ф. Аргу, губернатора Банка. Комитетъ этотъ будетъ разсматривать донесенія префектовъ и принимать поученія изъ разныхъ мѣстъ приношенія. Говорятъ, что академія правственна-политическихъ наукъ, назначить премію въ 2,000 фр. за рѣшеніе вопроса объ устраненіи отъ наводненій.

— Англійскій посланникъ, немедленно по открытіи въ квоторѣ газеты *Gaignanis Messenger* подписки въ пользу пострадавшихъ отъ наводненія, пожертвовалъ для сей цѣли 1,000 фр.

— Въ *Nouveliste de Marseille* отъ 31-го Октября напечатано: съ пароходомъ *Bordeaux*, оставившимъ 27-го ч., Алжиръ и прибывшимъ сегодня поутру въ нашу гавань, получено довольно важное извѣстіе, которое впрочемъ служить подтвержденіемъ слуха изъ Орана, что Абд-эль-Кадеръ намѣренъ вскорѣ снова вторгнуться въ Алжирію.

8 Октябръ.

Вчера герцогу и герцогинѣ Монпансьерскимъ представлялся дипломатическій корпусъ, при чемъ не было англійскаго и бельгійскаго посланниковъ.

— Въ *Courrier du Havre* увѣряютъ, что палаты соберутся прежде 12 Января, которое назначено было первоначально Королевскимъ постановленіемъ. По новому опредѣленію онѣ будутъ созывы къ 15 Декабрю.

— Въ дневникѣ законовъ объявлено постановленіе касательно содержанія членовъ государственнаго совѣта и судей. На основаніи этого постановленія, членъ государственнаго совѣта будетъ получать жалованья 15,000 ф. въ годъ, а реферндарій 6,000 фр. Штатный окладъ судей въ Королевскихъ судахъ различенъ, смотря по значительности городовъ, въ которыхъ они служатъ, и простирается отъ 4,000 до 10,000 фр.; судьи первыхъ инстанцій будутъ получать отъ 1,800 до 7,000 фр., а мирные судьи отъ 1,200 до 3,000 фр. въ годъ.

— На двѣхъ въ Сенъ-Жерменъ-анъ-Лей происходило совѣщаніе 12 ти Епископовъ; цѣль сего собранія еще неизвѣстна. Послѣ совѣщанія, курьеры разосланы были въ разныя стороны, и одинъ изъ нихъ, посланный въ Лионъ, имѣлъ оттуда отправиться въ Римъ.

— Въ *La Presse* упоминаютъ, что графъ Понтуа, безъ прошенія объ отставкѣ, отозванъ отъ посольскаго своего поста въ Швейцарію.

— Въ *Messenger* объявляютъ, что извѣстіе, будто бы англійскій консулъ въ Байоннѣ несогласнался,

венная этими частями, имѣющими красный цвѣтъ, можетъ получить кровавый видъ.

Исследованная мною вода изъ Троцкаго озера, которую я получилъ въ бутылкѣ, имѣетъ въ самомъ дѣлѣ цвѣтъ красный, котораго однако не льзя сравнить съ кровавымъ цвѣтомъ; это скорѣе темно-синій цвѣтъ, или лучше цвѣтъ испорченнаго свежловичнаго раствора. При взбалтываніи, красильное вещество расходуется въ водѣ, окрашивая ее одинаковымъ образомъ, но по истеченіи нѣсколькихъ минутъ, всплываетъ наверхъ, образуя болѣе или менѣе значительный красный слой, раздѣленный какъ бы на мѣлкія и тонкія облака, которыя, при движеніи воды, разходятся по всей ея массѣ. Этотъ окрашенный слой воды имѣетъ по краямъ темно-красный цвѣтъ, а на бумагѣ, послѣ просушки, оставляетъ синевадо-красное пятно, которое не проходитъ сквозь пропускающую бумагу, и не окрашиваетъ проходящей воды. При помощи увеличительнаго стекла, удобно можно различить волокнистое его строеніе, но посредствомъ микроскопа въ шесть сотъ разъ увеличивающаго, легко можно опредѣлить начало его растительнаго состава. Нѣтъ ли малѣйшаго сомнѣнія, что красильное вещество воды Троцкаго озера, принадлежитъ къ разряду водорослей (*Alga*); но рода его я нынѣ опредѣлить не могу, потому что дни слишкомъ пасмурны; а для микроскопическихъ исследованийъ необходима ясная погода. Оно, мнѣ кажется, близко подходитъ къ родамъ *Oscillatoria* и *Vaucheria*. Волоконка этого вещества коротки, именно

— Слышавъ, же кабинетъ нашъ объявилъ свое мнѣніе противъ вмешательства Испаніи въ португальскія дѣла.

— Министръ сельскаго хозяйства и торговли, для раздачи справедливо и быстро wsparcia okolicom powodzią dotkniętym, wyznaczył komitet centralny, pod prezydencją Hrabiego Argout. Gubernatora Banku. Komitet ten ma rozstrząsać sprawozdania Prefektów i przyjmować składki z różnych stron nadchodzące. Słychać, że Akademia umiejętności moralnych ma wyznaczyć 2,000 fr. nagrody, za najlepszą odpowiedź na pytanie: jak najłatwiej można uniknąć powodzi?

— Poseł angielski, zaraz po otwarciu w biurze redakcyi dz. *Gaignanis Messenger* subskrypcyi dla dotkniętych powodzią, podpisał 1,000 franków.

— W *Nouveliste de Marseille* z d. 31 października czytamy: Parostatek *Bordeaux*, który d. 27 opuścił Algier, przybył dziś rano do naszego portu i przywiózł dość ważną wiadomość, która zresztą jest potwierdzeniem pogłoski w Oranie, że Abd-el-Kader wkrótce znówu zamierza wpaść do Algierji.

Dnia 8 listopada.

Wczoraj przedstawiono Xięstwu Montpensier Ciało Dyplomatyczne. Posłowie angielski i belgijski nie byli obecni.

— *Courrier du Havre* zapewnia, że Izby zgromadzą się przed 12-m stycznia, terminem pierwsiastkowo wyznaczonym przez postanowienie Królewskie. Nowe postanowienie ma je zwołać na dzień 15-ty grudnia.

— Biuletyn praw zawiera postanowienie, tyczące się płacy członków rady stanu i sędziów. Według tego, płaca radcy stanu wynosi 15,000 fr., referendarza zaś 6,000 fr. Pensye sędziów w sądach Królewskich są, stosownie do rozmaitych miast, od 4,000 do 10,000 fr.; sędziów trybunału w różnych miastach, od 1,800 do 7,000 fr., a sędziów pokoju od 1,200 do 3,000 fr.

— W tych dniach odbyła się w St. Germain en Layo konferencya złożona ze 12 Biskupów; cel tego zgromadzenia nie jest wiadomy. Po konferencyi, gońcy zostali rozzesłani w różne strony; jeden z nich, wysłany do Lyonu, miał ztamąd pojechać do Rzymu.

— *La Presse* wspomina, że Hr. Pontois, bez żądania dy-missyi, odwołany został ze swego poselstwa w Szwajcaryi.

— *Messenger* oświadcza, że wiadomość, jakoby Poseł angielski w Bajonnie, wzbraniał się w czasie bytności Xię-

Woda z Trockiego jeziora w butelce nadesłana, ma wprawdzie kolor czerwony, ale koloru tego do koloru krwi porównać nie można; jest to kolor *brudny lilas*, albo raczej kolor zepsutego burakowego rosolu. W skłóconej wodzie materya farbująca jednostajnie się rozplýwa, ale po ustaniu się (na co około ½ kwadransa potrzeba), wyższą część wody zajmuje, stanowiąc mniej więcej znaczną warstwę rozdzielającą się jakby na chmurki albo obłoczki, które za poruszeniem wody po całej jej rozplýwają się massie. Warsta zafarbowana patrząc z boku przybiera farbę brudno-czerwono-fioletową, a na papierze po wyschnieniu zostawia plamę fioletowo-brunatną, która nie przechodzi na wskroś wodnego papieru, nie farbując przesiąkającej przezeń wody i mechanicznie, że tak powiem, jest zafarbowaną; a że od wody lżejsza, przeto za ustaniem się, pod wierzchem jej się zbiera. Pod szkłem, kilkakrotnie powiększającą włókienkowatą jej budową, daje się dostatecznie rozpoznać, ale pod drobnowidzem dopiero 600 razy powiększającym można oznaczyć początek substancyi téj roślinnej. Jakoż najmniejszej nie ulega wątpliwości, że materyę farbującą wody Trockiej stanowi gatunek *Wodorostu* albo *Glonu* (*Alga*), którego rodzaju na prędce nie mogę oznaczyć dla braku dni jasnych, do śledzeń drobnowidzowych nie odbicie potrzebnych. Pewny tylko jestem, że wodorost ten blizką jest rodzajów *Oscillatoria* i *Vaucheria*. Włókienka jego krótkie ½ cala długości nieprzechodzące, pod drobnowidzem 600 razy powiększającym, okazując grubość końskiego włosa podwojoną, wyglądają do-

во время бытности герцога и герцогини Монпансьерскихъ, поднять консульскаго флага, неосновательно.

— Г-нъ Бланки, въ письмѣ своемъ къ обществу свободной торговли сообщаетъ, что въ министерствѣ торговли составляется проектъ новаго тарифа, изъ котораго будутъ исключены все безполезныя пошлины.

— Письмо, полученное изъ Новой земли, сообщаетъ объ ужасной бурѣ, свирѣпствовавшей 19 Сентября на берегахъ этого острова. Донинѣ (насчитано 200 кораблей и разныхъ судовъ, совершенно погибшихъ въ окрестностяхъ гавани Сентъ Пьеръ-Микелонъ; съ кораблей, подвершихся крушенію, спаслось и пр. было донинѣ въ эту гавань 300 чел.

— Г. Клауни, агентъ компаніи, которая предполагаетъ построить желѣзную дорогу на Панамскомъ перешейкѣ, возвращается въ Боготу, чтобы съобщить у Гренадскаго конгресса утверждение конвенціи, заключенной компаніею съ президентомъ республики, Г. Москера.

9 Ноября.

Ихъ Величества Король и Королева принимали, третьего дня, вечеромъ, посланника Ганзеатическихъ городовъ, также французскихъ посланниковъ: при Ловдовскомъ дворѣ, графа Сентъ Олера, и при Рамскомъ дворѣ, графа Росси. Послѣдній изъ нихъ выѣхалъ вчера въ Римъ.

— Прицѣ Монпансье, съ супругою, посѣтитъ въ первый разъ, 11 с. м., театръ большой Оперы, въ которомъ для Ихъ Высочествъ приготовляютъ блистательный пріемъ.

— Въ *Commerce* сообщаютъ: „Не только дипломатическія ноты, но также публичные и официальные отзывы убѣждаютъ насъ въ томъ, что согласіе съ Англіею прекратилось. Отсутствіе двухъ членовъ дипломатическаго корпуса, англійскаго и бельгійскаго посланниковъ, при поздравленіи въ Тюильери, произвело впечатлѣніе въ дипломатическихъ обществахъ. Не менѣе обращаетъ на себя вниманіе и то обстоятельство, что Король Леопольдъ, за нѣсколько предъ симъ дней, и именно наканунѣ пріѣзда герцога Монпансьерскаго съ супругою, отправился обратно въ Бельгію.

— Въ *Constitutionnel* замѣчаютъ, что Испанцы, представлявшіеся съ своимъ посланникомъ, принцу и принцессѣ Монпансьерскимъ, кланялись по обыкновенію принцу, а подходя къ рукѣ принцессы преклоняли колѣни, какъ предъ предполагаемою наследницею престола.

— По повелѣнію Короля, въ Версальскомъ музее будетъ помѣщена статуя адмирала дю-Перре.

— Принцъ Жуэвильскій изобрѣлъ новыя орудія, кои могутъ быть заведены на всѣхъ военныхъ корабляхъ. Орудія сіи, какъ слышно, будутъ названы

не болѣе полудюйма длиною, въ микроскопъ же въ 600 разъ увеличивающемъ, имѣютъ толщину, двойнаго лошадиного волоса, и представляются совершенно *прялыми, отдѣльными трубочками, наполненными внутри студенистымъ окрашеннымъ веществомъ, безъ прилѣпныхъ колецъ.*

6-го Ноября.

С. В. Горскій.

Примиска. За нѣсколько предъ симъ дней сообщалъ мои наблюденія, сдѣланныя, такъ сказать, на лету, касательно растительнаго вещества, окрашивающаго воду Трокскаго озера въ красный цвѣтъ, я намѣренъ былъ полнѣе изслѣдовать оное въ послѣдствіи, въ чемъ нынѣ и успѣлъ при посредствѣ микроскопа Шика, находящагося у Г. Профессора Ахихта, который принялъ участіе въ моихъ изслѣдованіяхъ.

Хотя красящее вещество воды трокскаго озера, принадлежитъ къ водорасламъ прѣсныхъ водъ (*Algae aquarum dulcium infusoriae*), и весьма близко подходитъ къ родамъ *Vaucheria* и *Oscillatoria*, однако въ ботаническомъ отношеніи я нашелъ оное совершенно отличнымъ отъ нихъ не только по классу, но и—роду. Это растеніе, составляющее переходъ отъ растительнаго къ животному царству, имѣетъ волокна совершенно отдѣльныя, и не прикрѣпленныя ни къ какимъ постороннимъ тѣламъ; они плаваютъ свободно, не соединяясь между собою посредствомъ слизистой массы, какъ бываетъ съ двумя вышеупомянутыми породами. Кромѣ сего, оное еще отличается тѣмъ особеннымъ качествомъ, что хотя волокна

ства Montpensier заткнувъ бандеру консульскую, jest bezzasadną.

— P. Blanqui, w liście do towarzystwa wolnego handlu pisanym, doniósł, że w ministerstwie handlu zajmują się projektem nowej taryfy, z której wszelkie cła bezzużyteczne wyrzucone zostaną.

— List odebrany z Nowej Ziemi angielskiej daje przeobrażający opis burzy, która panowała 19 września na wybrzeżach tej wyspy. Dotąd naliczono 200 okrętów i rozmaitych statków, które całkiem zginęły w okolicach portu St. Pierre Miquelon; z rozbitych okrętów uratowało się i przybyło dotąd do tego portu 300 ludzi.

— P. Cluny, agent towarzystwa mającego założyć drogę żelazną na międzymorzu Panama, powraca do Bogoty, aby od kongressu Granady uzyskać potwierdzenie układu, zawartego przezeń z Prezydentem Rzeczypospolitej, P. Mosquera.

Dnia 9 listopada.

Onegdaj, w wieczór, Królestwo Ich Mość przyjmowali Posła miasta Anzeatycznych, tudzież Hr. St. Aulaire, Posła francuzkiego przy dworze Londyńskim, i Hr. Rossi, Posła przy dworze Rzymskim. Ostatni odjechał wczoraj do Rzymu.

— Pojutrze, Xiążę Montpensier, poraz piérwszy ze swą małżonką znajdować się będą w teatrze Opery, gdzie przygotowują świetne dla nowożeńców przyjęcie.

— W *Commerce* czytamy: nie tylko przez dyplomatyczne noty, ale i przez publiczne i urzędowe objawienia, okazuje się wyraźna przerwa serdecznego porozumienia z Anglią. Nieobecność dwóch członków Ciała Dyplomatycznego, Posłów angielskiego i belgijskiego, przy składaniu powinszowania w Tuileryach, sprawiła wielkie wrażenie w świecie dyplomatycznym. Nie mniej zastanawia uwagę, że Król Leopold przed kilku dniami, właśnie w wigilię przyjazdu Xięstwa Montpensier, wyjechał do Belgii.

— *Constitutionnel* zawiera uwagę, że Hiszpanie, którzy się ze swym Posłem znajdowali na powitaniu Xięcia i Xiężny Montpensier, zwyczajnym ukłonem pozdrawiali Xięcia, a przyklękając całowali rękę Xiężny, jako domniemanej następczyni tronu.

— Z rozkazu Królewskiego, ma być umieszczony w muzeum Wersalskiem posąg Admirała Barona Duperré

— Xiążę Joinville wynalazł nowy rodzaj baterii okrętowych, mogących być użytymi na wszystkich okrętach wojennych. Wynalazek ten ma nosić, jak słyhać, imię

skonale pojedyncze, odosobnione, napelnione wewnątrz masą gal-retowatą zafarbowaną, bez wyraźnych prze-więzistości.

Dnia 6 listopada.

S. B. Gorski.

Dopisek. Udzielając onegdaj, dorywcze postrzeżenia względem natury istoty wodę Trocką, należą do Glonów wód słodkich wymoczkowych (*Algae aquarum dulcium i fusoriae*), i bliżką jest rodzajów *Vaucheria* i *Oscillatoria*, wszelako pod względem botanicznym wcale jest od nich różną, nie tylko co do rodzaju ale i gatunku. Roślina ta, stojąca na granicy królestwa roślinnego i zwierzęcego, stanowi włókienka zupełnie swobodne do żadnych ciał obcych nieprzytwierdzone, czyli wolno pływające, nie szczipione między sobą za pośrednictwem masy galaretowatej, jak to bywa w spowinowacanych dopiero wspomnianych dwóch rodzajach; nadto ten jeszcze szczególny okazujący charakter, że lubo nie mają wyraźnego ruchu, dążą wszakże do szykowania się obok siebie i statecznie trzymają się pod wierzchem wody. Gdy tymczasem współ-

Chociaż materya farbująca wodę Trocką, należy do Glonów wód słodkich wymoczkowych (*Algae aquarum dulcium i fusoriae*), i bliżką jest rodzajów *Vaucheria* i *Oscillatoria*, wszelako pod względem botanicznym wcale jest od nich różną, nie tylko co do rodzaju ale i gatunku. Roślina ta, stojąca na granicy królestwa roślinnego i zwierzęcego, stanowi włókienka zupełnie swobodne do żadnych ciał obcych nieprzytwierdzone, czyli wolno pływające, nie szczipione między sobą za pośrednictwem masy galaretowatej, jak to bywa w spowinowacanych dopiero wspomnianych dwóch rodzajach; nadto ten jeszcze szczególny okazujący charakter, że lubo nie mają wyraźnego ruchu, dążą wszakże do szykowania się obok siebie i statecznie trzymają się pod wierzchem wody. Gdy tymczasem współ-

по имени пристра, и вскоре будут произведены надъ ними опыты на вновь строившейся корветтѣ.

— Говорятъ, что маршалу Султу будетъ назначена пенсія, въ видѣ народнаго награжденія, подобнаго тому, какое получила въ Англіи герцогиня Веллингтонъ.

10 Ноября.

Вчера въ Севъ-Клау внесено въ гражданскіе акты Королевской фамилиі свидѣтельство о бракосочетаніи герцога и герцогини Монпансье.

— Лордъ Норманби оправдывался предъ г-нъ Гизо, что онъ, по весьма важнымъ препятствіямъ, не могъ явиться на публичной аудіенціи дипломатическаго корпуса у герцога и герцогини Монпансье, и просилъ, чтобы доставили ему случай особо изъяснить свою преданность этимъ членамъ Королевской фамиліи, которые не находились въ столицѣ; когда онъ имѣлъ предварительную аудіенцію; почему онъ и былъ представленъ новобрачнымъ и принцу Луи-напльскому.

— Царъ Парижа въ Мадридѣ выѣхалъ г-нъ Гендерсонъ, уполномоченный владѣнцемъ испанскихъ фондовъ.

— Въ Ордеанѣ открыты два большіе дома приюта для мальчиковъ отъ 3 до 7 и девочекъ отъ 3 до 12 лѣтъ, для облегченія родителей, претерпѣвшихъ отъ явственнаго, для престарѣлыхъ также устроивъ домъ приюта.

Англія

Лондонъ, 5 Ноября.

Въ газетѣ *Standard* снова появилась полемическая статья по поводу несправедливости бракосочетанія; поддерживая сторону Франціи, она нападаетъ на лорда Пальмерстона, упрекая его въ томъ, что онъ безъ всякихъ основательныхъ побужденій, единственно по личной вѣнчаніи, старается уничтожить согласие двухъ дружественныхъ дворовъ. Относительно какого то договора, состоявшагося будто бы въ замкѣ Э, во время пребыванія тамъ англійской Королевы, въ *standard* убѣждаютъ, что состоявшееся брачное союзы нисколько не противорѣчатъ тому, что при дружественномъ разрывѣ Королевы могло быть общино Луавикомъ Филиппомъ въ пользу испанскій обоимъ государствъ.

— Вчера обѣ парламентскія палаты были собраны, для полученія отъ Королевскаго комиссаровъ постановленія объ отрокахъ парламента по 12-е Января.

— По писму изъ Кадыкса отъ 19-го Октября, напечатанному въ газетѣ *Times*, всѣ вообще думаютъ, что въ южной Испаніи послѣдуетъ высадка Кабреры. Изъ сего же источника мы узнали, что весьма дѣятельно производится работы по укрѣпленію Гибралтара.

и неодарены произвольнымъ движеніемъ, однако всѣчески стремятся занять мѣсто одно подлѣ другаго, и держатся при самой поверхности воды; между тѣмъ какъ подобныя имъ породы растеній, погружаются глубже въ воду и занимаютъ нижніе слои воды, или осѣдаютъ на дно. Каждое въ отдаленности волоконце весьма хрупко и такъ хлѣбно, что можетъ быть подвергнуто испытанію только посредствомъ микроскопа, увеличивающаго въ 600 разъ; будучи въ естественномъ состояніи, волоконца эти не представляютъ въ своей поверхности никакихъ колѣсообразныхъ перегибовъ; они совершенно равны, вѣдѣе изъ нихъ имѣютъ видъ трубочки, наполненной студенистымъ веществомъ темно-красноватаго цвѣта, имѣющимъ зернистый видъ, съ частичками безъ симметрическаго порядка, (какъ это бываетъ въ другихъ водоросляхъ), и только въ промежуткахъ нѣскольکو бѣже съѣтыми, которое однако, въ послѣдствіи, во всей длани этихъ трубочекъ дѣлается безцѣпнымъ, или въ некоторыхъ промежуткахъ лишается дѣтѣ, образуя какъ бы пузырьки, попеременно которыхъ становится значительнѣе попеременно этихъ частей трубочки, которые сохранили окрашеній свой дѣтѣ. Такое состояніе трубочки, можетъ служить признакомъ перехода этой водоросли въ нѣмалѣе животноя простѣйшаго устройства.

Съ помощію вышеупомянутого микроскопа, я успѣлъ дважды замѣтить, какъ разбухнувшая часть трубочки или волоконца, отдѣляемая въ видѣ безобразнаго пузырька, получила вскоре видъ простаго правильнаго наливка (*Monas Lens* Миллера.) Въ этомъ отношеніи сие растеніе имѣетъ свойство общее

Хіеція, и вкратчѣ на будующей сѣеъ корвецѣ будѣеъ вырѣбованы.

— Слышачъ, же Маршалекъ Soult отрима пенсія народова: однучененіе подобне, какіа Англіа прызнала Хіеціу Wellington.

Дня 10 listopada.

Вечораъ, в замку St. Cloud, внесено до акт стану цивилнего rodziny Крѣлевскіей свіадецтво маіженства Хіеціа і Хіеціны Montpensier.

— Lord Normby usprawiedliwił się przed P. Guizot, że, z powodu ważnych przeszkód, nie mógł się znajdować na publicznem posłuchaniu Gł. Dyplomatycznego u Хіеціа і Хіеціны Montpensier; просіа oraz, aby mógł zosobna złożyć swaje uszanowanie tym członkom rodziny Крѣлевскіей, którzy nie byli obecnyми в столиці, в часіе лиеды маіт първше послуханіе вступне. В skutku tego, przedstawiony był nowo zaślubionej Хіеціеј parze і Хіеціу Joinville.

— Wyjechał zład do Madrytu P. Henderson, pełnomocnik właścicieli papierów hiszpańskich.

— W Orleanie otworzono dwa wielkie domy, na przytatek dla chłopców: od lat 3-ich do 7-miu, i dla dziewcząt od lat 3-ich do 12-tu, w celu przyuczenia ulgi rodzicom, zniszczeniu powodzia. Przygotowują także dom przytulku dla podczłech.

Англія

Лондонъ, 11 listopada.

Газета *Standard* на ново wszczynя polemikę z powodu małżeństwa hiszpańskich і trzymając stronę Франціи, żywawo powstaje на Lorda Palmerston, zarzucając mu, iż bez żadnej przyczyny zasady, usiłuje dla swych osobistych antypatyj poróżnić два przyjazne двory. Co do jakiejś umowy, która miała mieć miejsce в замку Бу, podczas bytności там Крѣловѣј англійскіей, *Standard* utrzymuje, iż zawarte małżeństwa в ничемъ не sprzeciwiły się temu, co в послѣдней з Крѣловѣю rozmowie mogło być ze strony Крѣла Ludwika Filipa zapewnione, dla między narodowych з Англією stosunków.

— Wczoraj obie Izby Parlamentu zebrały się pro forma, dla odebrania od Kommissarzy Крѣлевскихъ постановienia, odraczającego Parlament do d. 12 stycznia.

— Wątek korespondencji gazety *Times*, datowanej z Кадыку 19 października, powszechnie spodziewają się в полудатовѣ Испаніи высадкы Кабреры. Z tegoż źródła dowiadujemy się, że bardzo czynnie odbywają się roboty в fortifikacyach Gibraltaru. Przeszło 1,000 więz-

rodzajowe gatunki, toną глѣбій в водзіе і або глѣбше јей warsty або duo zajmują. Każde в szczególności pojedyncze włókienko, bardzo jest kruche, а такъ delikatne, że pod drobnowidzem przynajmniej 600 razy powiększającym może być tylko dokładniej rozpoznane; в stanie czerstwym najmniejszej nie okazuje на powierzchni swojej przewięzistości, ale doskonale jest гładkie, wyobraza rurczka wypelniona massą galaretowatą fioletowo-czerwoniawą, jakby ziarnistą, з частками nieokazującymi symetrycznego porzadku (jak to bywa в innych glonach), tylko między odstepami swietlejszą, która wszakże або в całkowitej dlugosci tych rurczek staje się з czasem bezbarwną, або в pewnych odstepach tu і оwdzie tracąc farbę stanowi jakby rozdzicia, srednicę części rurczek zafarbowanych przechodzace, co już oznacza pewien stopień rozkladu samego glonu і rozwiazywanie się jego в *Gmatwę* (Chaos), або wymoczki najprosciejszej budowy.

Jakoż pod wspomnianym drobnowidzem, udało mi się podwackoć dojrzecъ, jakъ rozdeta część rurczki або włókienka, oddzielona в postaci nieforemneго pecherzyka, przybrała wkrótce postać najprosciejszego foremneго wymoczka: *Monas Lens* MüLL. В тѣмъ roslina наша ma wspólną własność з wielu innymi najprosciejszej budowy

бральтара. Слишкомъ 1,000 арестантовъ употреблены для сихъ работъ, производящихся подъ личнымъ надзоромъ губернатора.

— Въ официальной газетѣ обнародовано сегодня назначеніе Г. Ганри Поттинджера губернаторомъ и главнокомандующимъ колоніи на мысъ Доброй Надежды.

— Вчера поутру театръ, называемый Гаррикъ, превращенъ пожаромъ въ пепелъ, со всеми находившимися въ немъ вещами. Пламя было столь велико, что пожарная команда должна была ограничиться только отставаніемъ соседственныхъ домовъ. Къ счастью, никто изъ людей не лишился жизни.

— Г. Макинтошъ обнародовалъ свой проектъ относительно святаго съ мѣли пароваго корабля *Great-Britain*. Овъ намѣренъ посредствомъ волнъ, произведенныхъ порохомъ взрывать, привести корабль въ движеніе по желаемому направленію.

— Письма изъ Вашингтона, отъ 15-го Октября, сообщаютъ о послѣдовавшей кончинѣ, 13 го числа т. м., бывшаго англійскаго посланника при Соединенныхъ Штатахъ, г-на Фокса.

— Послѣднія извѣстія изъ Ост-Индіи, предвѣщаютъ новыя перемѣны въ Пенджабѣ послѣ выступленія изъ сей страны англійскихъ войскъ; то есть, если будетъ предстоить необходимость въ новой интервенціи Англій, то неизбѣжнымъ послѣдствіемъ этого будетъ занятіе Англичанами Пенджаба во всегдѣшнее владѣніе.

— Островъ Чусанъ уже возвращенъ Китайцамъ. Англійскій губернаторъ въ Гонгъ-Конгъ, Сиръ Дави, обнародовалъ, что островъ сей не должно считать уже болѣе одною изъ тѣхъ гававей, съ коими дозволено Англичанамъ производить торговлю. Англійскій гарнизонъ оставилъ сей островъ 22 го Іюля.

— По послѣднимъ донесеніямъ изъ Монтевидео, Г. Гудъ совершенно прекратилъ переговоры съ аргентинскимъ правительствомъ, и 20 го Сентября прибылъ въ Рио Жанейро.

— На одномъ изъ Зейбскихъ островъ на красномъ морѣ, именно на такъ называемомъ островѣ Сеодло, образовалась огнедышащая гора.

6 Ноября.

Королева отъѣзжаетъ на будущей недѣлѣ, вмѣстѣ съ своимъ супругомъ, въ Осборнгоузъ, на островъ Вайтъ, для осмотра начатыхъ тамъ построекъ. Дворъ возвратится въ Виндзоръ 5 Декабря, послѣ посѣщенія герцога Норфолькскаго.

— Къ извѣстію, сообщенному прежде въ *Morning-Chronicle*, что адмиралъ Паркеръ со всемъ своимъ флотомъ оставовился въ Тагъ въ виду Лиссабона, въ *Times* теперь присовокупляютъ, что назначеніе сего адмирала состоитъ въ томъ, чтобы онъ доставилъ помощь англійскимъ подданнымъ, и въ случаѣ

многимъ другимъ простѣйшаго организма водорослямъ, преимущественно вышеупомянутыхъ породъ: *Vaucheria* и *Oscillatoria*, которыя также перерождаются въ простѣйшіе наливники (*Chaos*), а эти, въ свою очередь, замирая даютъ начало снова водорослямъ простѣйшаго сложенія.

Образованіе этихъ водорослей въ столь значительномъ количествѣ, должно причислить къ весьма рѣдкимъ, и донинѣ у насъ незамѣченнымъ явленіямъ. Сколько мнѣ извѣстно, ни одинъ изъ иностранныхъ писателей ничего подобнаго не упоминаетъ. Однако изъ этого не слѣдуетъ, чтобы это растеніе образовалось только въ нынѣшнемъ году; оно вѣрно всегда бываетъ, но не въ такомъ количествѣ, чтобы могло сдѣлаться примѣтнымъ. Наружныя вліянія, непостижимымъ донинѣ способомъ, иногда благоприятствуютъ немощному размноженію не только растеній, но и насѣкомыхъ, какъ это случилось, въ 1836 и 1837 годахъ, а даже и нынѣ лѣтомъ, съ гусеницею — *Agratis exclamationis*, которая во многихъ мѣстахъ истребила озимыя посѣвы, а также съ бѣлокрылою одноденкою (*Ephemera albipennis Pictet*) здѣсь въ Вилявѣ, которая въ первыхъ числахъ Августа сего года въ чрезвычайномъ множествѣ, вышедши изъ тины обмелѣвшей Вилии, покрыла собою зеленый мостъ и берега. Жаркое лѣто и продолжительная сухая и теплая осень, могли сильно содѣйствовать чрезвычайному размноженію этого растенія.

10-го Ноября.

С. В. Горскій.

ніовъ уѣзыхъ jest do тѣй pracy, надъ которою sam Gubernator czuwa osobiscie.

— Gazeta urzędowa ogłasza dziś mianowanie P. Henry Pottinger Gubernatoremъ і naczelnymъ dowódcą osady na Przylądku Dobręj Nadziei.

— W skutku gwałtownego pożaru, który wybuchł wczoraj rano w teatrze nazwanym Garrick, gmach ten zamieniony został w popiół ze wszystkim, co się w nim znajdowało. Ogień był tak gwałtowny, że straż ogniowa ograniczyła się na samém bronieniu domów sąsiednich. Szczęściem nikt z ludzi nie utracił życia.

— P. Makintosh ogłosił swój plan względem uratowania z mielizny parowego okrętu *Great-Britain*. Charakterystycznym rysem tego planu, jest to, iż za pomocą sztucznych, przez prochowe eksplozje wzbudzonych bałwanów, spodziewa się wprawić okręt w ruch, w kierunku właściwym.

— Listy z Washingtonu pod d. 15 października donoszą ozasztęj w dniu 13 t. m. śmierci b. Posła angielskiego przy Stanach-Zjednoczonych, P. Foxa.

— Ostatnie doniesienia z Indyj Wschodnich, przygotowują nas na nowe zmiany w Pendżabie po wyjściu z tego kraju wojsk angielskich, to jest, że jeśli nowa interwencya Anglii stanie się konieczną, stałe zajęcie Pendżabu przez Anglików będzie tego nie odzowném następstwem.

— Wyspa Czusan została już zwrócona Chińczykom. Gubernator angielski w Hong-Kong, Sir Davis, ogłosił, że wyspa ta nie jest już uważaną za jeden z owych portów, z któremi dozwolono jest Anglikom handel prowadzić. Załoga angielska opuściła tę wyspę d. 22 lipca.

— Podług ostatnich wiadomości z Montevideo, P. Hood zerwał zupełnie układy z rządem Argentyńskim i d. 20 września przybył do Rio-Janeiro.

— Na jedncj z wysp Zebajskich, na morzu Czerwoném, tak nazwanęj wyspie Siodłowej, wybuchnął nowy wulkan.

Dnia 6 listopada.

Królowa wyjeżdża w przyszłym tygodniu, wraz z małżonkiem, do Osbornehouse, na wyspę Wight, dla obejrzenia przedsięwziętych tam robót budowniczych. Dwór dopiero 5-go grudnia, po odwiedzeniu Xięcia Norfolk, wróci do Windsoru.

— Do wiadomości którą udzielił naprzód *Morning-Chronicle*, że Admirał Parker z całą swą flotą stanął na Tagu pod Lizboną, *Times* dodaje o celu tego poruszenia, że zadaniem Admirała jest, udzielenie opieki poddanym angielskim, i w razie potrzeby, schronienie familii Królewskiej.

glonami, zwłaszcza z wyżej wspomnianych rodzajów: *Vaucheria* і *Oscillatoria*, które rozwiązują się także w najprościejsze wymoczki, a te obumierają, dają początek znowu najprościejszej budowy glonom.

Powstanie glonu tego w tak wielkiej ilości poliezyć wypada do bardzo rzadkich і u нас dotąd nie postrzeganych zjawisk. Nie mi wiadomo, żaden zagraniczny pisarz nie podobnego nie wzmiankuje. Nie idzie wszakże zatém, aby roślina ta miała się koniecznie w tym roku utworzyć. Są pewne okoliczności і warunki po większej części niezbadane, sprzyjające rozwijaniu się nadzwyczajnemu nie tylko roślin, ale і owadów, jak tego świeże mieliśmy przykłady w roku 1836 і 1837, а nawet і w niniejszym roku na gąsienicach *Cmy: Agratis exclamationis*, która w wielu miejscach zniszczyła ozime usiewy, oraz na *Setce białoskrzydłej (Ephemera albipennis Pictet)* tu w Wilnie, która w początkach Sierpnia b. r. w niezmiernęj mnogości wylęgl. szy się z mułu opadłej Wiliі, Zielony most і brzegi przyległe pokryła. Gorące lato і długa pogodna і ciepła jesień najskuteczniej mogły się przyłożyć do nadzwyczajnego rośliny тѣj rozmnożenia się.

Dnia 10 listopada.

S. B. G.

необходимости, убижище Королевской фамилии. Адмиралу не велено принимать участия во внутренних смутениях. Полковник Вильдъ, отравившийся въ Португалию съ особеннымъ поручениемъ, прежде прибытія въ Лиссабонъ, посѣтитъ Оporto.

— 120 ти-пушечный адмиральскій корабль адмирала Портсмутской гавани, *St. Vincent*, получивъ вчера предписание отплыть поутру къ Лиссабону.

— Наборъ волонтеровъ для экспедиціи противъ государства Южной Америки, производимый въ Испаніи и Ирландіи генераломъ Флоресомъ, бывшимъ президентомъ Экваторской республики, побудилъ здѣшніе значительнѣйшіе торговые дома подать прошеніе лорду Пальмерстону, чтобы онъ запретилъ наборъ этотъ въ Ирландіи, и употребилъ свое вліяніе, для прекращенія оного въ Испаніи. Просители основываютъ свое требованіе на томъ, что Англійская торговля, весьма значительная въ той странѣ, понесла бы отъ войны невозвратимыя потери.

— Многіе изъ англійскихъ поземельныхъ владѣльцевъ освободили своихъ фермеровъ отъ арендной платы за нѣсколько мѣсяцевъ.

— Бывшій президентъ О-тъ Индскихъ сѣверо-западныхъ провинцій, сэръ Георгъ Клеркъ, назначенъ Бомбейскимъ губернаторомъ.

— Лордъ Гаррисъ назначенъ въ должность губернатора и главноначальствующаго войсками на островѣ Тринидадѣ.

— Векоръ, на восточномъ берегу Эссекса, будутъ произведены пробныя выстрѣлы гранатами изобрѣтенными капитаномъ Варнеромъ, на что правительство назначило 1500 ф. ст. Инспектору артиллеріи, полковнику Дондуу, поручено представить отчетъ о пользѣ этого изобрѣтенія. Принцъ Альбертъ, герцогъ Веллингтонъ и многіе изъ офицеровъ будутъ присутствовать при опытахъ.

ШВЕЙЦАРІЯ.

Женева, 1 Ноября.

Вновь составленной въ Женевѣ большой совѣтъ кантона, созванъ былъ въ 26 му Октября для образованія конституціоннаго совѣта, долженствующаго заняться разсмотрѣніемъ хартіи. Несмотря на то, что совѣтъ этотъ состоитъ изъ радикальнаго большинства, онъ имѣетъ однако въ своемъ составѣ и консервативовъ, кои могутъ имѣть вліяніе при рѣшеніи нѣкоторыхъ важныхъ вопросовъ. На второмъ его засѣданіи прочитано было донесеніе временнаго правительства, изъ коего видно, что правительство это признано донынѣ директоріатомъ—кантонами: Вадскимъ, Бзраскимъ, Аргаусскимъ и Тессинскимъ; другіе же кантоны не сообщили еще отвѣтовъ на отправленные къ нимъ циркуляры. Изъ сего же акта мы узнали, что временное правительство извѣстило о своемъ образованіи иностранныхъ посланниковъ при швейцарскомъ союзѣ; изъ нихъ посланники: французскій, сардинскій, испанскій и нидерландскій отвѣчали въжливимъ образомъ, что они довели о томъ своимъ правительствомъ, и ожидаютъ отъ нихъ инструкцій. Довесеніе временнаго правительства оканчивается объявленіемъ, что по образованіи большаго совѣта, оно оставляетъ свою власть. На это большой совѣтъ отвѣчалъ единогласнымъ постановленіемъ, что имѣя въ виду волю народа, изъявленную на общемъ собраніи (на площади Малардъ, въ день возстанія) онъ изъявляетъ свою благодарность временному правительству и отставки его не принимаетъ.

ИТАЛІЯ.

Римъ, 26 Октября.

Е. В. Королева Нидерландская изволила выѣхать сегодня изъ здѣшняго города, проставъ третьяго дня съ Папою. Изъ Читтавекио Ея Величество отправится на нѣкоторое время въ Ниццу, откуда возвратится въ началѣ Декабря, ко дню рожденія своего супруга, въ Гагу. Его Святейшество Папа, говорятъ, не совѣтовалъ Ея Величеству предпринимать въ настоящее время года морскаго путешествія, но при благоприятной погодѣ Ея Величество предпочла поѣздку на пароходѣ, сухому пути.

— Не смотря на ненастную погоду, Его Святейшество почти ежедневно посѣщаетъ одинъ или нѣсколько монастырей и богоугодныхъ заведеній. Все болѣе и болѣе становится вѣроятнымъ прежай слухъ,

Do мѣшанія се въ внутренне замieszki, Адмиралъ згола не jest upoważniony. Półkownik Wyldе, który, jak wiadomo, ze szczególną misją posłany jest do Portugalii, odwiedzi pierwей Oporto, nim się uda do Lizbony.

— Admiralski okręt portowego Admirała w Portsmouth, *St. Vincent*, o 120 działach, otrzymał wczoraj nagle rozkaz udania się dziś rano pod Lizbonę.

— Zaciąg żołnierzy na wyprawę przeciw państwom południowej Ameryki uskuteuczniany w Hiszpanii i Irlandyi przez Jenerała Flores, byłego Prezydenta Rzeczypospolitej *Keuador*, skłonił najznakomitsze domy handlowe do zanieśienia prośby do Lorda Palmerston, iżby w Irlandyi zabronił uzbrajań na wspomnianą wyprawę, a w Hiszpanii, w podobnymże celu użył swego wpływu. Podający prośbę opierają żądanie swe na tém, iż handel angielski, na obszerną stopę tam prowadzony, poniósłby przez tę wojnę znaczne straty.

— Wielu znakomych właścicieli ziemskich w Anglii, darowali swym dzierżawcom raty kilkomiesięczne.

— P Jerzy Clerk, były rezydent polityczny w prowincjach północno-zachodnich Indyi wschodnich, mianowany został Gubernatorem Bombaj.

— Lord Harris, mianowany został Gubernatorem i naczelnym dowódcą na wyspie Trinidad.

— Wkrótce, na wschodnim brzegu Essexu odbędzie się próba z pociskami wynalazku kapitana Warner, na którą rząd 1,500 funt. szter. przeznaczył. Sąd o użyteczności wyda inspektor artylleryi, Półkownik Dundas. Xiążę Albert, Xiążę Wellington i wielu znakomych oficerów artylleryi mają się znajdować na próbie.

SZWAJCARYA.

Genewa, 1 listopada.

Nowo obrana w Genewie Wielka-Rada Kantonu, zwołana została d. 26 października w Radę Konstytucyjną, mającą uregulyzować rewolucyą i zająć się przejrzaniem Konstytucyi. Mimo to, iż ma w swém łonie większość radykalną, liczy jednak i wielu konserwatorów, którzy mogą mieć wpływ w niektórych ważnych zagadnieniach. Na drugim z rzędu jej posiedzeniu, czytany był raport rządu tymczasowego. Widać z tego aktu, że rząd ten został dotąd uznany przez Dyrektoryat, tudzież przez Kantony Vaud, Bern, Argowię i Tessin. Inne Kantony nie odpowiedziały jeszcze na okólnik Podług tegoż raportu, rząd tymczasowy zawiadomił o swém nastaniu Posłów zagranicznych przy Związku Szwajcarskim; z nich Posłowie: francuzki, sardyński, hiszpański i niderlandzki, odpowiedzieli w grzecznych wyrazach, iż donieśli o tém swym rządowi i czekają od nich instrukcyi. Raport rządu tymczasowego kończył się oświadczeniem, iż po utworzeniu Wielkiej Rady, składa swą władzę. Na to Wielka-Rada odpowiedziała jednomyślnym postanowieniem, iż zważywszy wolę ludu, oświadczoną na zgromadzeniu powszechném, (na placu Moulard, w dniu powstania), składa swe podziękowanie rządowi tymczasowemu i dymissyi jego nie przyjmuje.

WŁOSNY.

Rzym, 26 października.

Dziś przed południem opuściła nasze miasto Królowa Niderlandzka, pożegnawszy onegdaj Ojca św. Monarchini ta odpłynię z Civitavechia do Nizy, żkąd, po krótkim pobycie, uda się do Hagi, gdzie w początku Grudnia, na urodziny dostojnego Małżonka stanąć zamierza. Ojciec św. miał odradzać Królowej drogę morską w tej porze; gdy jednak czas jest dość spokojny, dane pierwszeństwo podróży parostatkem nad długą drogą lądową.

— Pomimo dżdżystego powietrza, Ojciec św. odwiedza prawie codziennie jeden lub kilka klasztorów i zakładów dobroczynnych. Coraz więcej prawdopodobieństwa nabiera dawna już pogłoska, że Ojciec św. ma zamiar, zakonników

что Папа назначил первое духовенство в епархиях, монастырях перевести в одну большую монастырь, а упрямые были таким образом замедлены, назначить для жительства бедных.

— В Корте послышу на именования около двадцати кардиналов, кои в три лучшие мнения востоят, будут исполнять волю и повеления Папы.

— В Фаэнце произошло некое смятение. 11-го с. м., было десяти человек из Фаэнцы, оторвавшись в ближайший городок Русси, в путь, данный по случаю обнародования всепрощения. Боргианцы, то есть жители другого городка, Борго, состоящего во вражде с жителями Фаэнцы, вооружившись и засели в путь, ожидали их возврата. Между тем произошло общество охотников. Боргианцы полагали, что это — возвращающиеся из Русси, прозявше по зиме пшавы, отчего двое из охотников были ранены. Пробыв в Фаэнце, охотники извстали о случившемся измечтении, которое приказало тотчас оторваться в Борго отряд кардиналов; во вой как си было заперты в казармах в их начальники в известие где находилась. В действительности должны были употребить отряд швейцарцев, к коему присоединилось некоторое число солдат Фаэнцы. Борго сильно было атаковано, ружейная пальба продолжалась около трех часов. Между тем молодые люди, возвращавшиеся из Русси и предводимые графом Лавалетти, прибыли с двумя орудиями. С обеих сторон было несколько убитых и значительное число раненых. Борго объявили в осажденном положении; по большей части жители скрылись уже в горы, где в три образуют разбойничью шайку.

— Письма из Медиолана и Турина от 22 Октября сообщают, что южные ветры и проливные дожди, распустив снега на горах, причинили общее наводнение в Ломбардии и Сардинии. Сообщение между Медиоланом и Туриниом прервано по причине разлива рек. Генуэзские окрестности стоят под водою. Воды рек Тессина и По подвинулись до высоты незапамятной; в продолжение последнего подустолетия, и такое пространство земли, что из Павии в Ассаварию можно проехать на судах.

ПОРТУГАЛИЯ.

В Лондоне получены, обыкновенным путем, известия из Лиссабона, от 31-го Октября, очень неблагоприятная для Португальского Правительства. Инауренты в Оporto совершенно овладели городом и казенными парохомиями, а Мигалестки шайки, пользуясь беспокорством, причинили беспорядки в окрестностях столицы. 24-го числа, Адмирал Паркер вошел в Тагус, со всюю своею эскадрою. Граф дасъ Антасъ продолжал пачалствовать инсуррентами в Оporto, и Виконтъ Са да Бандейра уехал из Лиссабона в Коимбру, где его приняла с восторгом. Городъ Савтра, в котором Королева живет каждый день, объявила себя в пользу Дона Мигала.

— В *Diario do Governo* обнародованы сегодня многие важные документы: 1) Декретъ, по которому Королева, выслушавъ советъ Министровъ, принимает на себя неограниченную власть на все время, пока будетъ продолжаться нынешнее возстание; 2) письмо Королевы къ Графу дасъ Антасу, в которомъ оный приглашается къ покорности; 3) отказъ Графа дасъ Антаса; 4) декретъ, которымъ Графъ дасъ Антасъ, Графъ де Мело, Маркизь Луло, Виконтъ Са да Бандейра и Баронъ Алдодресъ лишены всѣхъ своихъ титуловъ и званий, за то что взяли за оружие противъ Правительства.

— Неизвестная из провинций, при Алгарби была принята первая кровь, при этомъ возмущении. Генералъ Швалбахъ вступилъ въ сражение съ тамошними инсуррентами, предводимымъ Селестиномъ. Матавники были рассеяны и лишались большого числа убитыми и 200 пленными.

ВИЛЬНА. въ Тип. О. Гайкеберга — Печ. позвол. 15 го Ноября 1846 г. Изпр. волж. Печ. и Кав. А. Мухомов.

кілька Массфорów przedzić do jednego w takiego Masztoru, a opróżnione po nich zabudowania, przeznaczę na mieszkanie dla ubogich ludzi.

— Wkrótce ma być mianowanych kilkunasztu Kardynałów, którzy zapewne chętniej niż dotychczasowi wykonywać będą wolę i rozporządzenia Papieża.

— W Faenzy zaszły niejakie rozruchy. Dnia 11 b. m. kilkunasztu młodych ludzi z Faenzy udał się do blizkiego miasteczka Russi, na ucztę wyprawioną z powodu amnestyi. *Borgiancy*, to jest mieszkańcy przedmieścia zwanego *Borgo*, zostającemu oddawna w nieprzyjazni z mieszkańcami miasta Faenza, uzbili się i zasadzili na tych młodych ludzi, czekając ich powrotu. Tymczasem przejeżdżało towarzystwo myśliwych. *Borgiancy*, wzięwszy ich za powracających z Russi, dali do nich ogień, przez co dwaj myśliwi zostali ranieni. Koledzy ich za przybyciem zaś do Faenzy, donieśli o tem władzy, która wydała natychmiast rozkaz posłania do *Borgo* oddziału karabinierów. Leez wojsko to znalazło się zamkniętym w koszarach, i dowódzca, rodem z przedmieścia, nie wiadomo gdzie się był podział, Musiano zatem uzyć oddziału *Szwajcarów*; do których przyłączyła się pewna liczba mieszkańców Faenzy. *Borgo* było żywo atakowane; strzały karabinowe trwały blisko trzech godzin. Tymczasem młodzi ludzie wracający z Russi, i prowadzeni przez *Hrabie Lavalletti*, przybyli z dwoma działami. Z obu stron było kilku zabitych i znaczna liczba ranionych. Przedmieście *Borgo* ogłoszone jest za błądące w stanie oblężenia; ale większa część mieszkańców uciekła w góry, gdzie zapewne utworzy bandy rozbójników.

— Listy z Medyolanu i Turynu pod d. 22 października, donoszą, że wiatry północne i ulewne deszcze, stopiwszy śniegi na górach spowodowały powódź powszechną w Lombardyi i Sardynii. Związki między Medyolanem i Turynem są przerwane przez wzięty rzek Okolice Genui stoją pod wodą. Wody rzek Tessin i Po doszły do wysokości, jakiej nie miały od półwieku, i taka przestrzeń jest zalana wodą, że z Rawii do Alessandry można barkami przepływać.

PORTUGALIA.

Otrzymaone w Londynie, z wyjątkową drogą, wiadomości z Lizbony, dochodzą do d. 31 października, i są nader niepomysłne dla rządu Portugalskiego. Powstańcy w Oporto opanowali całkiem miasto i rządowe pałataki, a bandy *Miguelistów*, korzystając z zaburzeń, dopuszczali się bezprawstw w okolicach stolicy. Dnia 30 października, *Admiral Parker* wpłynął do Tagu z całą swoją eskadrami. *Hrabia das Antas* ciągle dowodził powstańcami w Oporto, a *Wice Hrabia Sa da Bandeira* przybył z Lizbony do *Coimbrы*, gdzie go z zapalem przyjęto. Miasto *Cintra*, gdzie Królowa zwykle przepędza lato, oświadczyło się za *Don Miguelem*.

— W *Diario do Governo* z d. 30 października, ogłoszono wiele ważnych dokumentów: 1) Dekret, mocą którego Królowa, idąc za zdaniem rady Ministrów, obejmuje nieograniczoną władzę na cały czas trwania obecnego powstania; 2) List Królowej do *Hrabiego das Antas*, w którym wymaga go do poddania się; 3) Odpowiedź *Hrabiego das Antas*; 4) Dekret, mocą którego *Hrabia das Antas*, *Hrabia de Mello*, *Markiz Loulé*, *Wice Hrabia Sa da Bandeira* i *Baron Algodres*, pozbawieni zostali wszystkich swoich tytułów i godności, za podniesienie broni przeciwko rządowi.

— Według wiadomości z prowincyi, przy *Algarbii* po raz pierwszy przełano krew w czasie tego powstania. *Generał Schwalbach* stoczył walkę z tamiecznymi powstańcami, którym przywodził *Celestinus*. Buntownicy zostali rozegnani, utraciwszy wielką ilość zabitych i 200 jeńców.